

फूलविनाको शाखा

(गजलसंग्रह)

चंकी श्रेष्ठ

खाली छन् है प्रगतिका

खाली छन् है प्रगतिका पाना यता गाउँतिर ।

चुहेका छन् हिजोजस्तै छाना यता गाउँतिर ।

बगेका छन् यति धेरै पसिना र रगत तर,

सुनिदैन जिन्दगीको गाना यता गाउँतिर ।

देखे पनि नदेखेभैँ सधैँसधैँ मौन बस्दा,

भएछौँ कि हामी सबै काना यता गाउँतिर ।

पौरखी छन् हातहरू, तर कुनै मूल्य छैन,

मान्छेहरू सबै सबै साना यता गाउँतिर ।

मिच्नेले त यता पनि मिचेकै छन् कानुनलाई,

तिमी-हामी जस्तालाई ठाना यता गाउँतिर ।

खाली छन् है प्रगतिका

खाली छन् है प्रगतिका पाना यता गाउँतिर ।
चुहेका छन् हिजोजस्तै छाना यता गाउँतिर ।

बगेका छन् यति धेरै पसिना र रगत तर,
सुनिदै न जिन्दगीको गाना यता गाउँतिर ।

देखे पनि नदेखेभै सधैंसधैं मौन बस्दा,
भएछौं कि हामी सबै काना यता गाउँतिर ।

पौरखी छन् हातहरू, तर कुनै मूल्य छैन,
मान्छेहरू सबै सबै साना यता गाउँतिर ।

मिच्नेले त यता पनि मिचेकै छन् कानुनलाई,
तिमी-हामी जस्तालाई ठाना यता गाउँतिर ।

मेरो सामु आज फेरि

मेरो सामु आज फेरि फूल बनी आएकी छ्यौ ।
फूल भन्नुमात्र न हो, भूल बनी आएकी छ्यौ ।

जिन्दगीमा यति धेरै दुःखहरू खपेको छु,
फेरि तिमी मेरो मनमा शूल बनी आएकी छ्यौ ।

फूलसँग खेल्दैखेल्दै, फूलको नै हत्या गर्दै,
कसका लागि भन अनुकूल बनी आएकी छ्यौ ?

बगन छाडेको छ पानी, त्रिशुलीमा रगत बग्छ,
तिमी किन दुःखको त्यो मूल बनी आएकी छ्यौ ?

चल्न थाल्यो यतातिर बेमौसमी आँधीहुरी,
तिमी पनि आज उही हुल बनी आएकी छ्यौ ।

कसले होला फूलमाथि

कसले होला फूलमाथि यहाँ गोली दागेको छ ।
मर्नु मरेपछि आज फूल पनि जागेको छ ।

छाती सधैं कोमल हुन्छ, फूलजस्तै कोमल हुन्छ,
फूलजस्तै छातीबाट गोली यहाँ नाघेको छ ।

निर्बल थोपा ठानिदियौ आँसुलाई, ठानिराख,
आँसुले नै यति ठूलो आगो यहाँ लागेको छ ।

भनिदेऊ एकपल्ट आत्माले नै भनिदेऊ,
तिम्रो भगवान किन बस्ती छाडी भागेको छ

पर्दा खुल्यो तर किन बन्द छन् यी दृश्यहरू ?
भन्नुपर्ला यो पर्दाले कस्तो दृश्य मागेको छ ?

कसले सुन्छ आज

कसले सुन्छ आज फेरि जिन्दगीको गीत यहाँ ?
भएका छन् मान्छेहरू यति भयभीत यहाँ ।

विहानीले रूप फेच्यो मिमिरिमै आज फेरि,
छुटेको छ घामसँग बिहानीको प्रीत यहाँ ।

हात दिई मितेरी त लाएकै हो खोलासँग,
सधैं किन किनारा यो हुन्छ पराजीत यहाँ ?

रातभरि साथै हुन्छ, तर फेरि भोर हुँदा,
भर्नुपर्छ कमलले पत्रबाट शीत यहाँ ।

हार्नुपर्ने जिते पनि सधैंसधैं हार्नुपर्ने,
घुमिफिरी दोहोरिन्छ फेरि उही रीत यहाँ ।

जिन्दगीको यौटा यस्तो

जिन्दगीको यौटा यस्तो भूलजस्तो मेरो कथा ।

नदीबीच बालुवाको पुलजस्तो मेरो कथा ।

यति सुन्दर बिहानीलाई कसले दागा धरिगयो ?

सधैं मौन बसिदिने फूलजस्तो मेरो कथा ।

मेरै सामु हतियारले सुसज्जित छन् मित्रहरू,

खुकुरीलाई सहिदिने तुलजस्तो मेरो कथा ।

व्यंग्य सुन्दा रमाउँदै धेरैधेरै हाँसेपछि,

मुटुभरि बल्किदिने शूलजस्तो मेरो कथा ।

धमिलो छ, आजभोलि आँसु पनि धमिलो छ,

सुकुजाने सँगलो-सँगलो मुलजस्तो मेरो कथा ।

एउटा निभे पनि फेरि

एउटा निभे पनि फेरि अर्को दियो बालेको छु ।
साँच्चै ठान जिन्दगीको युद्ध मैले थालेको छु ।

दुःख अझै बढेको छ हिजोभन्दा पनि आज,
हतियार बनाएर दुःखलाई पालेको छु ।

उपस्थित छ मेरोसामु कर्तव्यको बुकुरो यो,
तिम्रो लागि आफैँलाई मैले यहाँ ढालेको छु ।

अयोध्यामै फेरि पनि सीता हरण भएपछि,
आफूभित्र हुर्किएको रामलाई फालेको छु ।

युगदेखि हराएको जिन्दगीको सत्य खोज्न,
'उदास'को पछिपछि फेरि पाइला चालेको छु ।

खालीखाली जिन्दगी

खालीखाली जिन्दगी यो मन शून्यशून्य ।
सगर छ शून्यशून्य यो गगन शून्यशून्य ।

कहाँ होला हरियाली, कता उडे चराहरू ?
हेर आज वसन्तमै वन शून्यशून्य ।

सल्केको छ उतातिर आगो, तर यतातिर,
मौनता यो हेर कस्तो, नयन शून्यशून्य ।

निर्बन्ध भै चरासरि उड्न खोज्छन् मान्छेहरू,
आज पनि यो शहरमा पवन शून्यशून्य ।

धेरैधेरै खोजेपछि बल्ल आज भेटें तर,
देवता र फूल पनि छन्, शून्यशून्य ।

भूमिगत छन् आज पनि

भूमिगत छन् आज पनि हाम्रा क्रान्तिकारीहरू ।
उभ्याएर मैदानमा फेरि नर-नारीहरू ।

आदर्श र गौरव हुन् हाम्रा लागि गौतम बुद्ध,
शान्ति कायम गर्छु भन्छन् यता अस्त्रधारीहरू ।

व्यस्त छन् है आफ्नै धुनमा राघव र हनुमानजी,
सीता हरण गर्न उठे राम नामधारीहरू ।

किन होला साधुहरू सधैँसधैँ मौन बस्छन्,
भन्ने गर्छन् मै हुँ साधु यता व्यभिचारीहरू ।

फूलको प्रशंसामा

फूलको प्रशंसामा यस्तो जवाफ पाएँ ।
मानौ ठूलो गल्ती थियो र माफ पाएँ ।

खेलिए रगतको होली यो आँधीहुरीमा,
आँधीपछि मौनताको प्रलाप पाएँ ।

धारिलो कटारी छ मीठो तिम्रो बोलीमै,
बरु आफ्नै गजल मैले गुलाब पाएँ ।

सत्य कति तीतो लाग्ने, मैले सत्य बोल्दा,
मित्र पनि आज मेरै खिलाफ पाएँ ।

दोहोरिने नाराजस्तै एकपछि अर्को,
जिन्दगीको हिसाब बेहिसाब पाएँ ।

तिम्रो लागि यस्तो इशारा

तिम्रो लागि यस्तो इशारा भएछु ।
जस्तो कुनै दलको नारा भएछु ।

भरी पर्दा रूझ्दै जब यता आयौ,
तिम्रोसामु म त किनारा भएछु ।

मुहानबाट हुत्तिएर आए पनि,
भर्दाभर्दै सुकेको धारा भएछु ।

बादल फाटेर जब आकाश खुल्यो,
आफ्नै लागि आज म कारा भएछु ।

हो, व्यर्थ खेर गएको वाचाजस्तै,
सम्भ्रम एउटा अभिभारा भएछु ।

हिँड्दैछु म जिन्दगीको सत्य खोज्न,
एक्लो एक्लो ध्रुवतारा भएछु ।

उदास-उदास आज पनि

उदास-उदास आज पनि आँखाहरू एकान्तमा ।
कस्तो होला फूलविना शाखाहरू एकान्तमा ।

फुलेका छन् फेरि यहाँ बगैँचामा काँडाहरू,
विरहमा सुसाउँछन् पाखाहरू एकान्तमा ।

आँसु किन सस्तो भयो तिम्रो लागि भन साथी ?
बोल्न थाल्यौ आँसुका नै भाखाहरू एकान्तमा ।

आत्मीय छ तिम्रो हाम्रो सम्बन्ध यो तर पनि,
बन्द छन् है जिन्दगीका नाकाहरू एकान्तमा ।

स्वच्छ थियो तलाउभैँ तिम्रो पनि मन आज,
फैलिएछन् यहाँ फेरि माखाहरू एकान्तमा ।

आतंक छ चरैतिर

आतंक छ चरैतिर ढोका यहाँ बन्द छैन ।
हो यो रातको विरुद्ध कुनै आवाज बुलन्द छैन ।

मारिँदैछ आफन्तकै सामु एउटा मान्छे तर,
भन्छन् आफन्त नै हेर तिनको कुनै सम्बन्ध छैन ।

चलेकै छ बाह्रै घडी, बाह्रैमास आँधीहुरी,
हो अभै आँधीको त्यो लहर कति मन्द छैन ।

बगैँचामा ढकमक फूलहरू फुले पनि,
दुर्गन्ध छ फूलमै, यहाँ कुनै सुगन्ध छैन ।

देखाएर फेरि मलाई

देखाएर फेरि मलाई भिजेका ती गालाहरू ।
किन उन्न थालेकी छ्यौ आज फूलमालाहरू ?

अतीतका घाउहरू सम्भनामा दुखने गर्छन्,
बिभेपछि छातीभरि नियतिका भालाहरू ।

खडेरीले मरुभूमि बनेको छ तिम्रो छाती,
सुकेका छन् आज फेरि यहाँ खोलानालाहरू ।

पसिना र रगतले सिर्जिएको संसारमा,
भरिदिने को होला त्यो जहरका प्यालाहरू ?

नबगाऊ आँसु अब, बरू मलाई साथ देऊ,
जलाउन आज फेरि अँध्यारोमा दियालाहरू ।

तिम्रो-हाम्रो जिन्दगी

तिम्रो-हाम्रो जिन्दगी यो आँसुभन्दा रूँदिलो छ ।
भन्नै किन पयो अब आँसु कति नुनिलो छ ।

पसिनामै हुर्किएर माथि पुग्नेहरू पनि,
निर्लज्ज भै भन्छन् आज पसिना त अमिलो छ ।

दूध-पानी छुट्याउन लागेका छन् फेरि उनै,
जसको नजर हेर साथी सधैं सधैं धमिलो छ ।

दोहोरिन्छ उही कुरा, फेरि उही चालचलन,
परिवर्तन हुन्न उसै, भन्नचाहिँ सजिलो छ ।

वसन्तको आगमनमा फूल यहाँ ओइलिभर्छ,
काँडालाई हेर साथी माटो कति मलिलो छ ।

जिन्दगीको सफर

थाल्दैछु म जिन्दगीको सफर एकलै-एकलै ।
प्युनुपर्ला सायद मैले जहर एकलै-एकलै ।

आफन्तको काखमै फूलको हत्या भएपछि,
बसेको छु सम्हालेर घर एकलै-एकलै ।

निरव यो रातमा हराएको यौटा तारा,
भरेको छ पृथिवीमा भर्खर एकलै-एकलै ।

पहराको बिरुवाभैँ तल-तल भरेपछि,
रुड्दैछु म जिन्दगीको बगर एकलै-एकलै ।

सुनसान छ संसार मेरो, यात्रा छ कठिन,
बाँधेको छु आज मनको नहर एकलै-एकलै ।

अँध्यारो यो आँगनीमा

अँध्यारो यो आँगनीमा प्रकाश खोज्दै हिँडेको छु ।
घाम-जून मुस्काएको आकाश खोज्दै हिँडेको छु ।

गृष्मको उष्णतामा आतंकित छु यो शहर,
हरियालीसँगै शीतल बतास खोज्दै हिँडेको छु ।

विश्वासको खडेरी छु आफन्तहरूकै माझमा,
आज फेरि आफन्तको विश्वास खोज्दै हिँडेको छु ।

काला रातहरूको इतिहासको पानाबाट,
हराएको थौंटा सुन्दर इतिहास खोज्दै हिँडेको छु ।

बाधाहरू जतिसुकै आइलागे पनि फेरि,
टाढा-टाढा जिन्दगीको उच्छ्वास खोज्दै हिँडेको छु ।

खेलिएको छ यौटा नयाँ खेल

खेलिएको छ यौटा नयाँ खेल भर्खर-भर्खर ।

बिभेको छ पाइलामा हो नेल भर्खर-भर्खर ।

सुन्दा साह्रै प्रिय लाग्छ, देख्दा पनि हुन्छ सुन्दर,
गुडेको यो हाम्रो पिठ्यूँमा रेल भर्खर-भर्खर ।

आकाशमा यति धेरै ताराहरू चम्किरहेछन्,
बसेको छ आँगनीमा ओभेल भर्खर-भर्खर ।

बसेकै छन् फेरि यहाँ स्वागतमा फूलहरू,
भएको छ फूलमाथि जालभेल भर्खर-भर्खर ।

तिम्रो मनको बगैँचामा

तिम्रो मनको बगैँचामा फुलेको त्यो कमल होला ।
होश गर भवराले डस्ने खतरा हरपल होला ।

टाढा-टाढा जिन्दगीको हरियाली खोज्दै हिँड्दा,
थाकेर बीच बाटोमै तिम्रो मन अलमल होला ।

यता पनि, उता पनि तिम्रो मन रम्ने गर्छ,
के थाहा, कमल फुलेको बालुवामै दलदल होला ।

आकाशको जूनतारा हेर्दै किन रमाउँछ्यौ ?
क्षितिजपारि घाम छेक्ने कालो कालो बादल होला ।

पसिनाले सानो यौटा संसार सिँचन सक्यौ भने,
ऐँजेरुको फसलमै मीठो-मीठो फल होला ।

बनेपछि जिन्दगीका

बनेपछि जिन्दगीका यहाँ रंगशालाहरू ।
उर्लिएर आएका छन् फेरि खोलानालाहरू ।

प्रातः सधैं हुने गर्छ सूर्योदय यहाँ पनि,
कसले चोरी लग्यो फेरि हाम्रा ती उज्यालाहरू ?

महलमा सुख-सयल गर्छन् कामचोर तर,
बगाउँछन् पसिना र रगत धन्न कालाहरू ।

हाँसी-हाँसी सधैं किन रुवाउँछन् हामीलाई,
सोढ हजार गोपिनी र कृष्णजीका सालाहरू ?

न्याय अनि स्वाधीनताको कुरा पनि गर्छन् तिनै,
रोपेका छन् जसले हाम्रो पिठ्यूपछि भालाहरू ।

प्राण अर्पण गर्ने चाहिँ रिव्हेदाइ र काले कामी,
पहिरिने अर्कै छ है विजयका मालाहरू ।

कतिन्जेल चलने होला

कतिन्जेल चलने होला जिन्दगी यो उधारोमा ?
पाइला चालनुपरेको छ सधैँ-सधैँ अँध्यारोमा ।

बादलको पहराले छेकिदैछ घाम-जून,
शूलीमा छ साधु तर चोरचाहिँ चौतारोमा ।

संघर्ष यो जिन्दगीमा कति कति गरें मैले,
बन्द छ है मेरो संसार सानो यौटा गारोमा ।

स्वार्थ सबै पन्छाएर तिमीलाई माया गर्दा,
सधैँ किन ठोकिने हो मेरो मन यो पारोमा ?

उघारै छन् जिन्दगीका ढोकाहरू यहाँ तर,
लर्बेरिन्छन् पाइलाहरू फेरि पनि तगारोमा ।

उस्तै छ है जिन्दगी यो, उस्तै छ यो बाँझो धर्ती,
के को कमी भयो होला रगतको त्यो धारोमा ?

जिन्दगीको धरातल

जि न्दगीको धरातल नै थर्किएको थियो ।
मन त मेरो आफैँसँग तर्किएको थियो ।

आतंकले तब म त हलचल भा'को थिएँ,
सुरक्षाको बन्द ढोका घर्किएको थियो ।

शत्रुसँगै हाँसीखुशी तिम्री हिँड्न थालेपछि,
ऐनासरि मेरो मुटु चर्किएको थियो ।

जति घाउ धोए पनि, जति हाँस खोजे पनि,
मेरो मनमा अँधेरी रात फर्किएको थियो ।

धेरैपछि आज फेरि 'उदास'लाई देखेपछि,
किन होला तिम्रो आँखा दर्किएको थियो ।

आज फेरि तिमीले

आज फेरि तिमीले यस्तो यौटा काम गर्‍यो ।
बगलीको छुरालाई नै खुलेआम गर्‍यो ।

तिम्रो महानतामा भुक्छन् कति मान्छेहरू,
आफ्नै हातले फेरि द्रौपदीको लिलाम गर्‍यो ।

बगैँचामा रंगीचंगी फूलसँग खेलेपछि,
के भो बल्ल यौटै फूलको बदनाम गर्‍यो ।

बन्दुकको कहाँ हुन्छ आँखा लौ भन साथी,
कसले भन्छ तिमीले यो छलछाम गर्‍यो ।

नभुक्ने को होला आज तिमीलाई देखेपछि,
त्यो जाँचेर हेर्न फेरि सडकजाम गर्‍यो ।

फक्रिनेछ फेरि यहाँ

फक्रिनेछ फेरि यहाँ आगोको यो फूल एकदिन ।
प्यारो हुन्छ हामीलाई फूलभन्दा त्रिशूल एकदिन ।

खेल कति हुन्छ हेर जालभेल कति हुन्छ,
विद्रोहमा निस्कनेछ यौटा ठूलो हुल एकदिन ।

स्वाधीनताको कुरा हुन्छ, हावा पनि थुना पर्छ,
फहराउँछ साँच्चै त्यो स्वाधीनताको तुल एकदिन ।

दुःख खप्दा जतिसुकै आँसु आज बहे पनि,
जोडिनेछ जिन्दगीको सानो यौटा पुल एकदिन ।

कता कता लाग्छ मलाई

कता कता लाग्छ मलाई सुनेको त्यो नामजस्तै ।
कुहिरोले आकाशमा ढाकिएको घामजस्तै ।

सम्झिएर विगत फेरि आज दुःखी भएको छु,
सीता-हरण भएपछि एक्लिएको रामजस्तै ।

पसिना र रगतले यो माटोलाई सिँचे तर,
भएको छु आज फेरि रिक्तो रिक्तो खामजस्तै ।

सँगसँगै जिन्दगीको यात्रा गर्न हिँडे पनि,
लाग्न थाल्यौ तिमी किन आज छलछामजस्तै ?

रात ढले पनि किन

रात ढले पनि किन भुल्किँदैन घाम यहाँ ?
कसले गन्यो फेरि हामीमाथि छलछाम यहाँ ?

पिंगलाको रूप लिई हिँडेकी छिन् सीता पनि,
थुनिएछन् अयोध्यामै हेर आज राम यहाँ ।

अनिकालले मरेका छन् यति धेरै मान्छेहरू,
भरिदिन्छन् कोही भने आज पनि जाम यहाँ ।

शब्दको यो हतियार उठाएर हिँडेको छु,
भएको छ अकबरी सुन पनि फलाम यहाँ ।

हलजुलसुतै आल डनल

हलजुलसुतै आल डनल खल सडै इशलररकु ।
गीत कलन गरुँछुँ सरथी आकरशकु तुडु तरररकु ?

कतल कतल डरढीहरू तदुँ आरुँ हरडु तर,
खुलर जहँ डुगे डनल ठरउँ उही कलनरररकु ।

हरडुँ लरगल लडुछु, डरुँ डनुनेहरू डनल आल,
कलन हुलर खललुनु खल कुरलरुँ कुरतरररकु ।

उसुतै छु है डरँडु डररती, उसुतै शुडु कुररती हरडु,
डुडु कल त डरग डेरल रगतकु तुडु धरररकु ।

जुमुराउँछ फूल पनि

जुमुराउँछ फूल पनि मैले गीत गाएँ भने ।
मेरो पाइला पछ्याउली त्यतातिर आएँ भने ।

के के गर्नुपर्छ मैले अब सूची बनाइराख,
धर्तीलाई साक्षी राखी मैले कसम खाएँ भने ।

फाले खिया लाग्छ तर गाले इस्पात बन्छ,
फलामको मैले यौटा हतियार बनाएँ भने ।

फर्किन्न म अब फेरि यात्रा गर्न हिँडेपछि,
अलिकति पानी दिनु तिर्खाले मुख बाएँ भने ।

उचालेर हिँड्नसक्छु यौटा सिंगो पहाड पनि,
यो होस्टेमा हैसे गर्न तिम्रो साथ पाएँ भने ।

विपत्तिमा आफन्तलाई छोड्छौं

विपत्तिमा आफन्तलाई छोड्छौं आज हामीहरू ।
फेरि फेरि घाउ उही गोड्छौं आज हामीहरू ।

कति मीठा कुरा हुन्छन् यतातिर संघर्षका,
उतातिर कुरा फेरि मोड्छौं आज हामीहरू ।

यौटा सच्चा आफन्तको बाटो अवरुद्ध गर्न,
शत्रुसँगै पनि नाता जोड्छौं आज हामीहरू ।

बनमान्छेकै युगतिर फिरे पनि हेर फेरि,
सभ्यताको कालो खोल ओड्छौं आज हामीहरू ।

शिवधनु तोड्ने ती त अयोध्याका राम थिए,
हेर आफ्नै वाचा-बन्धन तोड्छौं आज हामीहरू ।

हाँगाबाट भरेको त्यो फूल

हाँगाबाट भरेको त्यो फूल हौ कि तिमी पनि ?
सधैं सधैं दोहोरिने भूल हौ कि तिमी पनि ?

मैरे शीरमाथि आज पुल बनाई गयौ तर,
मुटुभरि बल्किदिने शूल हौ कि तिमी पनि ?

आश्वासनका मीठा कुरा गर्छन् हेर सबै जना,
च्यातिएको पुरानै त्यो तुल हौ कि तिमी पनि ?

स्वाधीनताको कुरा गर्ने, हावालाई थुना राख्ने,
फेरि उही छेपाराको हुल हौ कि तिमी पनि ?

आफैलाई बिसिएर

आफैलाई बिसिएर खुशी हुन्छौं हामीहरू ।

पन्छाएर हीरालाई काँच चुन्छौं हामीहरू ।

आँगनीमा अँध्यारो छ आज पनि उस्तै-उस्तै,
भावनामा हेर साथी आकाश छुन्छौं हामीहरू ।

जिन्दगीको हिसाब हाम्रो राखेको छ कसले कुन्नि,
शून्यलाई शून्यसँग फेरि गुन्छौं हामीहरू ।

जुगदेखि अधुरो छ जिन्दगीको यात्रा हाम्रो,
आज पनि आँसुले नै मुहार धुन्छौं हामीहरू ।

आफैलाई आज यौटा प्रश्न सोध्न थालेको छु,
सत्य कुरा पिँजरामै किन थुन्छौं हामीहरू ?

रुप उस्तै छ सबको

रुप उस्तै छ सबको अनुहार उस्तै-उस्तै ।
हँसिया र खुकुरीको हुन्छ धार उस्तै-उस्तै ।

तिमी जति फूलको प्रशंसामा गीत गाऊ,
पाइला-पाइलामा छ तरबार उस्तै-उस्तै ।

चर्चा उस्तै छ यहाँ न्याय अनि स्वाधीनताको,
दमन उस्तै छ निर्धामाथि मार उस्तै-उस्तै ।

रहरैले हो कि कुन्नि परिवन्दले हो,
आजभोलि कवि र पत्रकार उस्तै-उस्तै ।

आकाशमा पूर्णिमाको जून भल्मलाए पनि,
जुगदेखि यो बस्तीमा अन्धकार उस्तै-उस्तै ।

हजोका ती बैरी सबै

हजोका ती बैरी सबै आज मीत भएपछि,
कस्तो होला बुद्ध फेरि पराजित भएपछि ?

कति छिटो मिभिरिले पाइला अघि साछ्छ हेर,
घामको लाली डाँडामाथि सीमित भएपछि ।

भक्तिएछन् जिन्दगीको बगरमा आलीहरू,
थाहा छैन के हुने हो आँसु गीत भएपछि ।

कस्तो भयो होला सोच फूलजस्तो मेरो मन,
सामु मलाई देख्दा तिमि भयभित भएपछि ?

सम्भनाले सताएर फेरि फर्किआएको छु,
के पो लाग्छ नमेटिने मनमा प्रीत भएपछि ।

अवरुद्ध भएको छु, त्यसै-त्यसै हावा पनि,
बादलको खेलसँग परिचित भएपछि ।

साँच्चै ठान आगोका यी

साँच्चै ठान, आगोका यी फूल मलाई प्यारो लाग्यो ।
आज फेरि विद्रोहको हुल मलाई प्यारो लाग्यो ।

काँडाको सामु हरदम भुकेको छ फूल यहाँ,
कोमल यी फूलभन्दा शूल मलाई प्यारो लाग्यो ।

कठिन अति कठिन छ जिन्दगीको यात्रा मेरो,
पारी पुग्ने जिन्दगीको पुल मलाई प्यारो लाग्यो ।

कसले थुन्न सक्छ आखिर हावालाई पिँजरामा ?
नयाँ नयाँ सपनाको मूल मलाई प्यारो लाग्यो ।

मलाई देखेपछि किन

मलाई देखेपछि किन तर्किएकी थियौ तिमि ?
टाढैबाट अँध्यारोमा फर्किएकी थियौ तिमि ।

भाव शून्य-शून्य थिए तिम्रा ती आँखाहरू
लाग्थ्यो फेरि ऐनाजस्तै चर्किएकी थियौ तिमि ।

अँध्यारोमा घरिघरि जूनकिरी पिल्पलाउँदा,
आतंकले भित्रभित्रै थर्किएकी थियौ तिमि ।

धेरैपछि आज फेरि अचानक भेट हुँदा,
किन होला साउनभैँ दर्किएकी थियौ तिमि ।

भर्न थाल्यौ कति छिटै

भर्न थाल्यौ कति छिटै ओइलिएको फूलजस्तै ।
सधैँ-सधैँ जिन्दगीमा दोहोरिने भूलजस्तै ।

खडेरीले बाँभो धरती चिरा-चिरा परेपछि,
सुकन थाल्यौ तिमी पनि पानीको त्यो मूलजस्तै ।

टाढा-टाढा जिन्दगीको यात्रा गर्न हिँडेको छु,
तिमी भने लागन थाल्यौ भट्टिकएको पुलजस्तै ।

चम्किँदैछु एकलै-एकलै आकाशमा ध्रुवतारा,
हराएछौ तिमी भने बाध्यताको हुलजस्तै ।

वसन्तमा फूल फुल्यो

वसन्तमा फूल फुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।
यतिसम्म भूल फुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।

कति मीठो सपनाको सागरमा पौडिएथेँ,
आज यहाँ शूल फुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।

बहाएथेँ कति कति पसिना र रगत मैले,
उही काकाकुल भुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।

आँखाको डिल वरिपरि रगत जम्न थालेको छ,
बाध्यताको हुल फुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।

हाँसेका छन् आज उनै हिजो जो जो मातेका थे,
सुरक्षाको चुकुल खुल्यो, मेरो कथा शून्य-शून्य ।

सुनेपछि तिम्रो कुरा हुँदैछु

सुनेपछि तिम्रो कुरा हुँदैछु म उदास-उदास ।
चल्दैछु है आज फेरि मेरो मनमा चिसो बतास ।

तिम्रो पछि-पछि लाग्दै यहाँसम्म आएको छु,
घाम-जून नदेखिँदा मन पनि हुन्छ हतास ।

पहराको विरुवा त पाखासँगै तल भर्छ,
बगरको कमलमा फैलिदिन्छ उसै सन्त्रास ।

जिन्दगीको यति लामो युद्ध जितिसकेपछि,
भएको छ आज फेरि पुरानै त्यो खेलको आभास ।

मेरा सबै कुराहरू चाहे तिमी व्यर्थ ठान,
घाम नभए भन लौ कहाँ हुन्छ न्यानो प्रकाश ।

बगेकै छ हाम्रो रगत

बगेकै छ हाम्रो रगत आज पनि यो पानीमा ।
कस्तो-कस्तो खबर आउँछ हेर एकाबिहानीमा ।

उपचार पाइँदैन, आलै छ यो घाउ अभै,
आँसु पुछ्दा छुरा बिभ्छ आज किन सिरानीमा ?

रुँदै- हाँसै, हाँसै- रुँदै चल्दैछ है यो जिन्दगी,
फरक केही छैन साथी तिम्रो हाम्रो कहानीमा ।

बगाइलगयो बगर पनि यहाँ ठूलो बाढी आई,
हाँस्नेहरू कति रैछन् तिम्रो-हाम्रो यो हानिमा ।

फूलहरू नुहिदिन्छन् आज फेरि मलाई देखा,
परेको छु म त साथी, आज फेरि फडानीमा ।

पक्कै पनि यो गजलको

पक्कै पनि यो गजलको असर उनमा होला ।
अलिकति त यसले उनको मन पनि छोला ।

अहिलेलाई यो पत्र लौ उनकै हातमा दिनु,
ठान्दैछु साँच्चै अब त उनको मन पनि रोला ।

मायाको खडेरीले शुष्क छ यो छाती मेरो,
उर्लिरहेछ उस्तै-उस्तै यी आँखाबाट खोला ।

अहिले जति तिमी मनमा जहर पालिराख,
होश गर, भोलि आँसुले मुहार तिम्रो धोला ।

फुलेको छु असंख्य यी फूलसँगै, काँडासँगै,
मेरो जस्तै फूलले पनि त मनको बह फोला ।

छातीभिन्न वेदना जब

छातीभिन्न वेदना जब उकुसमुकुस हुन्छ ।
ओइलिएको फूल जिन्दगी महसुस हुन्छ ।

दिनहरू क्रमशः अनुवाद हुन्छन् रातमा,
रात पनि मेरैविरुद्ध जासुस हुन्छ ।

घाम मलाई जतिसुकै प्यारो लागोस्,
संघारमा मेरो बाह्रैमास पुस हुन्छ ।

फूलको चाहनामा मन रमेको बेला,
मुटुभिन्न कतै घाउको तुस हुन्छ ।

बसन्तको आगमनमा

बसन्तको आगमनमा बनपाखा उदास-उदास ।
तिम्रो हाम्रो जिन्दगीको भाका उदास-उदास ।

फूलहरू नुहिए, जुधेर आँधीसँग भरे,
आज फेरि फूलविनाको शाखा उदास-उदास ।

सपनाहरू कति फूले मनको यो बगैँचामा,
जिन्दगीको हरकदममा आँखा उदास-उदास ।

दिन उस्तै, रात उस्तै, प्रभात पनि उस्तै छ,
उस्तै नै छ मौरीको यो चाका उदास-उदास ।

पर्खालहरू त प्रशस्तै ढलिसके तर पनि,
तिम्रो-हाम्रो सम्बन्धको नाका उदास-उदास ।

नसोचिदेऊ मेरो मात्र

नसोचिदेऊ मेरो मात्र हृदयमा फलाम होला ।
चिन्न सके यहाँ पनि हृदयको धाम होला ।

माया-मृगजस्तै किन टाढा-टाढा भागिहिँड्यौ,
मलाई चिन्नसक्यौ भने मभित्र 'नि राम होला ।

कंगालमाथि अरू कंगाल हुँदैछु म आजभोलि,
पत्याऊ अब सुदामा पनि मेरै नाम होला ।

तिमीभन्दा पनि साह्रै-साह्रै बेकाम भएको छु,
आइलाग्ने मेरो नाममा खालि अब बदनाम होला ।

बाह्रै मास कुहिरोले ढाकेको यो वस्तीभित्र,
खोज्दै अभै हिँडेको छु, कहाँ न्यानो घाम होला ।

शब्दमात्र फरक हो

शब्दमात्र फरक हो हतियार उही छ ।
हामीलाई भुक्त्याउने अनुहार उही छ ।

रंग-रोगन गर्दैमा रूप फेरिदैन,
कोतपर्व चलाएको संघार उही छ ।

जमानाले त कोल्टे फेरिसक्यो तर पनि,
मान्छेको किनबेच हुने बजार उही छ ।

तिमी जति मीठा शब्दहरूले सजाऊ,
यो नयाँ खण्डहरको आधार उही छ ।

शब्दमा अलि संशोधित छ स्वतन्त्रता,
हामीलाई कैद गर्ने कारागार उही छ ।

अँध्यारोमा मनको दियो

अँध्यारोमा मनको दियो जगाउने को होला ?
मेरो दुःखमा हात दिई सघाउने को होला ?

पन्छाउन लागेको छु यौटा सिंगो पहाड म त,
यो होस्तेमा हँसे गर्न हात लगाउने को होला ?

अँध्यारोमै रमाउन अभ्यस्त छन् मान्छेहरू,
अलिकति उज्यालोको गीत गाउने को होला ?

खडेरीले मरुभूमि बनेको यो धरतीमा,
सिँचेर पसिनाले फूल फुलाउने को होला ?

एकलो म त परेको थँ जिन्दगीको यो यात्रामा,
टाढाबाट बोलाउँदै त्यो आउने को होला ?

ढलसकेपछि यहाँ

ढलसकेपछि यहाँ अँध्यारा ती रातहरू ।
कसले चोरी लग्यो फेरि मेरा ती प्रभातहरू ?

आस्थाको दैलो खोली स्वागत गरिसकेपछि,
भएका छन् आज फेरि घात-प्रतिघातहरू ।

मेरा सबै दिनहरू अँध्यारोमै बितिगए,
पलिट्टैछन् आज तिनै सम्भ्रनाका खातहरू ।

चल्न थाल्यो कताबाट फेरि यहाँ आँधीहुरी ?
भरेका छन् हेर साथी, वसन्तमै पातहरू ।

पिठ्यूपछि तिम्रो छोरा

पिठ्यूपछि तिम्रो छोरा मलाई छुरी ताक्छ हेर ।
सामु पर्दा चोरजस्तै कसरी ऊ भाग्छ हेर ।

पत्याउन गाढो पर्ला तिम्रीलाई तर पनि,
साना विरुवाले पनि बनपाखा ढाक्छ हेर ।

मान्छेहरू ऐलेलाई मौन होलान् तर बुझ,
पिंजराको सुगा पनि विद्रोहले जाग्छ हेर ।

मेरो आवाज रोकिदियो, तर मेरो विद्रोहको,
एकै भिर्लको आगोले वन डढेलो लाग्छ हेर ।

बादलको पहराबीच

बादलको पहराबीच घाम एकलै-एकलै ।
हिजो एकलै आज पनि राम एकलै-एकलै ।

एकलो छु म रामजस्तै, सधैं सधैं एकलो,
एकलो हुन्छ सत्यसँग नाम एकलै-एकलै ।

फुलाएँ फूल मैले, फूल चोरी लग्यो कसले ?
भैरहेछु आज म बदनाम एकलै-एकलै ।

आतंकित छु शहर, कर्फ्यू छु चारैतिर,
हिँडिरहेछु अझै खुलेआम एकलै-एकलै ।

एकलो म छु आज हुने नै छन् हजार भोलि,
नहारेरै थालेको छु काम एकलै-एकलै ।

मौसम उस्तै छ

मौसम उस्तै छ, यो शहर उस्तै-उस्तै ।
तिम्रो हाम्रो जिन्दगीको कहर उस्तै-उस्तै ।

गुञ्जिदैछ आज फेरि वसन्तको गीत तर,
सुनसान छ यो जिन्दगीको बगर उस्तै-उस्तै ।

हुकिदैछन् फूलसँग सँगै यी काँडाहरू,
फूलभिन्न पुरानो त्यो जहर उस्तै-उस्तै ।

भोरको यो मन्द मन्द हावा चले पनि,
कदम-कदममा छ त्यो रातको डर उस्तै-उस्तै ।

जुगदेखि नै छन् हेर स्वतन्त्र चराहरू,
अझै पनि बन्द हाम्रो नजर उस्तै-उस्तै ।

खेल सबै तिम्रो यस्तो चालमा

खेल सबै तिम्रो यस्तो चालमा हुन्छ ।
जस्तो मृग शिकारीको जालमा हुन्छ ।

तिम्रो भक्ति-अर्चना जसले गर्छन्,
तिनकै सुखी संसार पातालमा हुन्छ ।

फूल पनि त भाला बनी बर्सिदिन्छ,
जब फूल रगतको आहालमा हुन्छ ।

ज-जसलाई मुक्तिको सपना बाँड्यौ,
हो, तिनकै जिन्दगी पर्खालमा हुन्छ ।

तिमीले यस्तो महान् खेल देखायौ,
जुन विदेशीको देखभालमा हुन्छ ।

आगो र फूलको यौटा कहानी

आगो र फूलको यौटा कहानी भएर आएको छु ।
तिम्रो दुनियाँमा आज बिहानी भएर आएको छु ।

खडेरीले चिरा चिरा परेको छ बाँफो धरती,
हो, म अलिकति फेरि पानी भएर आएको छु ।

जिन्दगीको धरातलमा पहिरो लाग्न थालेपछि,
तिम्रो दुःख टार्न आनामानी भएर आएको छु ।

भर्खरै-भर्खरै विषमय भएको छ यो तलाउ,
यो जहर काट्न फेरि मदानी भएर आएको छु ।

अँध्यारो छ चारैतिर, ठेगान छैन गन्तव्यको,
तिम्रो यो यात्रामा आँखाको नानी भएर आएको छु ।